

**UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE LITERE, ISTORIE ȘI TEOLOGIE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE UMANISTE
DOCTORAT ȘTIINȚIFIC ÎN DOMENIUL FILOLOGIE**

**REZUMATUL DOCTORATULUI:
EXPRESII LITERARE ALE TABERELOR DE
ÎNCARCERARE JAPONEZ-AMERICANE:
RECONFIGURĂRI ALE DREPTURILOR CIVILE ȘI
IDENTITĂȚII**

Coordinator științific:

Prof. dr. habil. Cristina Chevereșan

Candidat:

Raluca-Andreea Petruș

Timișoara

2023

Cuprins

1. Introducere. <i>Expresii literare ale taberelor de încarcerare japonez-americane: reconfigurări ale drepturilor civile și identității</i>.....	8
1.1. Motivație și obiective	13
1.2. Relevanță – Drepturi civile în S.U.A.: Cazul japonezilor și japonez-americanilor închiși în tabere de încarcerare	16
1.3. Materiale și metode: analiza literaturii taberelor de încarcerare japonez-americane	19
2. Terminologie și termeni cheie: scurt ghid al cititorului privind generațiile comunității japoneze din Statele Unite ale Americii	26
3. Drepturi civile, cetățenie și identitatea comunității Nikkei în Statele Unite ale Americii: A Critical Literature Review.....	28
3.1.1. Context istoric. Devenind americani cu origine japoneză: valuri de imigrație în Statele Unite ale Americii.....	28
3.1.2. Emergența sentimentului anti-asiatic în Statele Unite: măsuri legislative împotriva populațiilor asiatice înainte de cel de-al Doilea Război Mondial.....	32
3.1.3. Perpetuarea sentimentului anti-asiatic în Statele Unite: măsuri legislative împotriva asiaticilor pe durata celui de-al Doilea Război Mondial.....	39
3.1.4. <i>Ordinul Executiv 9066</i> –19 februarie, 1942, și controlul inamicilor străini și non-străini în Statele Unite ale Americii	44

3.1.5. Impactul deciziilor politice și puterii legislative. Legi împotriva comunității Nikkei în Statele Unite ale Americii	48
3.2. Cetățenie și drepturi civile: imigranți și cetățeni americani cu origine japoneză – inamici străini și inamici non-străini	61
3.3. Identitate Nikkei și tabere de încarcerare: Phenomenul care a schimbat totul	67
4. Reprezentări ale încarcerării în romane și memorii japonez-americane.....	76
4.1.1. Perspectiva lui John Okada. Reprezentarea încarcerării în <i>No-No Boy</i>	80
4.1.2. Drepturi civile și identitate: o chestiune de loialitate.....	81
4.1.3. Cetățenia: speranța redempției în Statele Unite ale Americii de după cel de-al Doilea Război Mondial.....	87
4.1.4. Reconfigurări ale comunității și relațiilor familiale după taberele de încarcerare japonez-americane	89
4.2.1. Julie Otsuka și <i>When the Emperor Was Divine</i>: permanența încarcerării într-o familie din comunitatea Nikkei	99
4.2.2. Pierderea drepturilor civile și pierderea irezistibilă a vieților anterioare taberelor de încarcerare: părinți Issei și copii Nisei.....	101
4.3.1. Reprezentări textuale și grafice ale taberelor de încarcerare: George Takei și <i>They Called Us Enemy</i>	119
4.3.2. Drepturi civile negate și emergența categoriilor discriminatorii: alien and non-alien enemies.....	122

4.3.3. În căutarea identității: japonez-americanii și redefinirea conceptului de Americanness.....	142
4.4.1. Refuzul cenzurii prin arta vizuală și textuală: Miné Okubo și <i>CITIZEN 13660</i>	148
4.4.2. Reprezentarea încarcerării în anii 1940: viziunea lui Miné Okubo.....	150
5. Ilustrări ale încarcerării în nuvele și poezii japonez-americane.....	168
5.2. Hisaye Yamamoto și <i>Seventeen Syllables and Other Stories</i> : încarcerarea în povestiri scurte.....	173
5.3. Lawson Fusao Inada și poezia taberelor de încarcerare: <i>Legends from Camp</i>	184
6. Concluzii.....	197
7. Bibliografie.....	208
7.1. Surse primare:.....	208
7.2. Surse secundare:	208
8. Lista figurilor	214

**EXPRESII LITERARE ALE TABERELOR DE
ÎNCARCERARE JAPONEZ-AMERICANE:
RECONFIGURĂRI ALE DREPTURILOR CIVILE ȘI
IDENTITĂȚII**

Cuvinte cheie (ordonate alfabetic):

amnezie socială, cetățenie străină (alien citizenship), drepturi civile, inamici non-străini (non-alien enemies), inamici străini (alien-enemies), literatură japonez-americană, stigma încarcerării, tabere de încarcerare japonez-americane, traumă (inter)generațională, tribalism intern al comunității Nikkei (intra-Nikkei tribalism), tribalism al populației albe față de comunitatea Nikkei (White-Nikkei tribalism).

REZUMAT: EXPRESII LITERARE ALE TABERELOR DE ÎNCARCERARE JAPONEZ-AMERICANE: RECONFIGURĂRI ALE DREPTURILOR CIVILE ȘI IDENTITĂȚII

Teza doctorală *Expresii literare ale taberelor de încarcerare japonez-american: reconfigurări ale drepturilor civile și identității/Literary Expressions of the Japanese American Imprisonment Camps: Reconfigurations of Civil Rights and Identity* abordează subiectul taberelor de încarcerare japonez-american (1942-1946) și analizează modul în care acest fenomen a influențat comunitatea de Nikkei din Statele Unite ale Americii, în ceea ce privește drepturile civile (în principal, cetățenia) și identitatea. Adesea, pe timp de război, minoritățile devin ființe nedorite, atât pentru stat, cât și pentru comunitățile etnice majoritare. În S.U.A. anilor '40, cel de-al Doilea Război Mondial și Guvernul American redefinesc conceptele de cetățenie și drepturi civile, transformându-le în variabile bazate pe etnie. Diaspora japoneză din S.U.A. (cunoscută și sub denumirea de *Nikkei*) cuprinde imigranți japonezi de primă generație și cetățeni americani de a doua sau a treia generație, care devin *alien-enemies* și *non-alien enemies* pe timp de război, adică *inamici* ai statului. Astfel, drepturile civile și cetățenia pierd selectiv valența legală a termenilor și primesc o valoare subiectivă, inițiată de Guvern și de comunitatea majoritară albă. Conexiunea unei persoane Nikkei cu cei din comunitatea locală, etnică sau albă, unitatea și drepturile civile (confiscate) implică o reconfigurare a identității la nivel individual și de grup, adesea manifestată în comportamente sociale și identitare precum *tribalismul* și *(post-)alteritatea*.

Cu o bază în literatura etnică, teza doctorală examinează cum supraviețuitorii taberelor de încarcerare și descendenții lor reprezintă problema închisorii și urmările acesteia într-un corpus de literatură, ce cuprinde literatură scrisă din anii '40 până astăzi. Întrucât fenomenul istoric implică o abordare interdisciplinară și oferă perspective diverse de analiză, am ales să investighez literatura încarcerării etnicilor japonezi după Pearl Harbor într-un corpus de lucrări selectate după criteriile: cronologia publicării, experiența de încarcerare directă/moștenită, și, cel mai important, pentru valoarea cărților ca dovadă a experiențelor de viață, prin reprezentările lor complexe istorice, politice și sociale. Corpusul include ficțiune în proză, romanul *No-No Boy*, scris de John Okada (1957), și *When the Emperor Was Divine* (2002), scris de Julie Otsuka, respectiv volumul de nuvele al lui Hisaye Yamamoto, intitulat *Seventeen*

Syllables (1988). Romanele grafice discutate le aparțin lui Miné Okubo, *Citizen 13660* (1946) și lui George Takei, *They Called Us Enemy*, (2019). Lista reprezentărilor literare este completată de operele de poezie ale lui Lawson Fusao Inada, cuprinse în volumul *Legends from Camp* (1992).

Prezentarea stării deportatului, în raport cu drepturile civile și identitatea, așa cum este exprimată în corpus, cere o aplicare preponderentă a analizei calitative de conținut și perspective critice care permit contextualizarea narațiunilor: new historicism și concepte de comportament social. În timp ce fiecare perspectivă critică analizează subiecte distincte, utilizarea acestor concepte și metode se completează în vederea atingerii scopului cercetării. Utilizarea conceptului de *new criticism* și a unor *concepte de comportament social* rezultă din faptul că înființarea lagărelor americane pentru etnicii japonezi este punctul critic care a declanșat alcătuirea operelor literare din corpusul prezentat, și pentru că manifestările literare oferă diverse puncte de vedere asupra fenomenului, fie ele din secolul XX sau al XXI-lea. Prin urmare, analizarea contextului istoric în literatură și a literaturii în context istoric explică consecințele evenimentului istoric asupra statutului politic, economic, social și identitar al personajelor.

Capitolul întâi, intitulat “1. Introducere. *Expresii literare ale taberelor de încarcerare japonez-americane: reconfigurări ale drepturilor civile și identității*” indică cititorilor structura, metoda și scopul tezei doctorale. Primul capitol este împărțit în trei subcapitole: primul clarifică scopul cercetării, al doilea explică relevanța doctoratului în domeniul studiilor umaniste, iar al treilea prezintă materialele și metodele folosite în elaborarea lucrării de doctorat.

Cel de-al doilea capitol, “Terminologie și termeni cheie: scurt ghid al cititorului privind generațiile comunității japoneze din Statele Unite ale Americii” prezintă terminologia specifică utilizată pe parcursul analizei doctorale. Fiecare termen cheie, numit și descris în engleză, cuprinde o transcriere și traducere în limba japoneză.

Cel de-al treilea capitol analizează lucrările științifice și legile care au stat la baza alcătuirii tezei doctorale. Numit “Drepturi civile, cetățenie și identitatea comunității Nikkei în Statele Unite ale Americii: A Critical Literature Review”, capitolul include trei subcapitole care indică schimbările socio-istorice și politice în ceea ce privește statutul comunității Nikkei în Statele Unite ale Americii, înainte și după anii 1940. Acest capitol analizează schimbările privind drepturile civile și identitatea comunității Nikkei în anumite momente istorice

importante, momente care sunt re-reprezentate în diferite contexte, în *literatura celor încarcerați*, analizată în cel de-al patrulea capitol al tezei doctorale.

Cel de-al patrulea capitol, “Reprezentări ale încarcerării în romane și memorii japonez-americe” analizează efectele taberelor de încarcerare asupra comunității Nikkei, din punct de vedere al drepturilor civile și identității, în romane și memorii grafice. Acest capitol este separat în patru subcapitole, fiecare autor având un capitol dedicat, după cum urmează: 4.1. *No-No Boy*, de John Okada, 4.2. Julie Otsuka, *When the Emperor Was Divine*, 4.3. George Takei, *They Called Us Enemy*, și 4.4. Miné Okubo’s *Citizen 13660*.

Capitolul cu numărul cinci, intitulat “Ilustrări ale încarcerării în nuvele și poezii japonez-americe”, examinează reprezentarea drepturilor civile și identității Nikkei în povestiri scurte și poezii. Acest capitol are două subcapitole: primul include o analiză a volumului de povestiri scurte, scris de Hisaye Yamamoto, *Seventeen Syllables and Other Stories* (“The Legend of Miss Sasagawara”), iar cel de-al doilea include perspectiva încarcerării în poezii, așa cum este reprezentată de Lawson Fusao Inada, în volumul *Legends from Camp*.

Capitolul al șaselea (“Concluzii”) evidențiază descoperirile științifice ale tezei doctorale. Concluziile sunt complementate de informații referitoare la limitările cercetării și sugestii referitoare la studii viitoare, în conexiune cu literatura japonez-americană ce ilustrează fenomenul încarcerării.

Cel de-al șaptelea capitol menționează toate lucrările literare, științifice și legile folosite pentru redactarea tezei doctorale. Capitolul este împărțit în două subcapitole, unul fiind dedicat surselor primare, iar cel de-al doilea surselor secundare. Capitolul cu numărul opt, “Lista figurilor”, enumeră toate reprezentările vizuale, folosite în analiza doctorală. Lista figurilor include hărți, ordine executive și reprezentări vizuale ale cărților lui Miné Okubo, *Citizen 13660*, și George Takei, *They Called Us Enemy*.